

ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲ
ಶ್ರೀ ಮಧುಸೂದನ ಸರಸ್ವತಿ

ನಿದ್ಧಾಂತಚಿಂದು

ಅನುವಾದ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತೃತ ಟಿಪ್ಪಣಿ
ಡಾ. ಎಂ.ಎ. ಹೆಗಡೆ

ಭದ್ರಂ ಶಿವಂ ಮಂಗಲಮ್ |

ಪರಮಾರ್ಥವು ಯಾವಾಗಲೂ ಭದ್ರವೂ, ಶಿವವೂ, ಮಂಗಲವೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳ ಸಿದ್ಧಾಂತವಿದೆ. ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳ ಸಿದ್ಧಾಂತವೇ ವೇದಾಂತ ಸಿದ್ಧಾಂತವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಉಪನಿಷದರ್ಥದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಗಳೂ, ಭಗವದ್ಗೀತೆಯೂ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂರು ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಪ್ರಸ್ಥಾನತ್ರಯವೆಂದು ಹೆಸರು. ಶ್ರೀಶಂಕರ ಭಗವತ್ಪಾದರು ವಿಖ್ಯಾತಗಳಾದ ಪ್ರಸ್ಥಾನತ್ರಯಭಾಷ್ಯಗಳನ್ನು ವಿರಚಿಸಿ ಅದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟರಿಂದ ತೃಪ್ತರಾಗದೇ ಕೆಲವು ಪ್ರಕರಣ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನೂ ಲೋಕಹಿತಾರ್ಥವಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ತೋತ್ರವೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಭಗವಂತನ ಗುಣಾವಳಿಗಳ ವರ್ಣನೆಯಲ್ಲ; ವೇದಾಂತ ತತ್ತ್ವಗಳ ವರ್ಣನೆಯೂ ಹೌದು. ಈ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಶ್ರೀಮಧುಸೂದನ ಸರಸ್ವತಿಯವರ 'ಸಿದ್ಧಾಂತಬಿಂದು' ಎಂಬ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆ. ಅದ್ವೈತ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮಧುಸೂದನ ಸರಸ್ವತಿಗಳು ನವೀನರೆನಿಸಿದರೂ ಅವರ ಪಾಂಡಿತ್ಯವು ಅಸಾಧಾರಣವಾದದ್ದು. ನವೀನ ತರ್ಕದಲ್ಲಿ ಸಹ ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿಗಳ ಪಾಂಡಿತ್ಯವೆಂತಹದೆಂಬುದನ್ನು ಅದ್ವೈತಸಿದ್ಧಿಯೆಂಬ ಅನುಪಮವಾದ ಪ್ರೌಢ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯಿದೆ—

ನವದ್ವೀಪಂ ಸಮಾಯಾತೇ ಮಧುಸೂದನ ವಾಕ್ಯತೌ |

ಚಕಂಪೇ ತರ್ಕವಾಗೀಶಃ ಕಾತರೋಽಭೂದ್ಗದಾಧರಃ ||

ಶ್ರೀ ಮಧುಸೂದನ ಸರಸ್ವತಿಗಳು ಬಂಗಾಳ ದೇಶದ ನವದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಲಾಗಿ ತರ್ಕವಾಗೀಶನೆಂಬ ಬಿರುದಾಂಕಿತನಾದ ತಾರ್ಕಿಕ ಶಿರೋಮಣಿಯು ನಡುಗಿಹೋದನು! ನೈಯಾಯಿಕಾಗ್ರೇಸರನಾದ ಗದಾಧರನು ಭಯದಿಂದ ಕಣ್ಮರೆಯಾದನು.

ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಭಗವತ್ಪಾದರ ದಶಶ್ಲೋಕಿಗೆ “ಸಿದ್ಧಾಂತಬಿಂದು” ಎಂಬ ಭಾಷ್ಯವನ್ನೇ ರಚಿಸಿದವರು ಶ್ರೀಮಧುಸೂದನ ಸರಸ್ವತಿಗಳು. ಇಷ್ಟರಿಂದಲೇ ಈ ಭಾಷ್ಯವು ಎಷ್ಟು ಪ್ರೌಢವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಊಹಿಸಬಹುದು. ಒಂದೊಂದು ಶಬ್ದವನ್ನು ಅನ್ವಯ ವ್ಯತಿರೇಕಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ ತಮ್ಮ ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಘನತೆ ಎಂತಹದೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮರೆಸಿದ್ದಾರೆ. “ಅಹಂ ಜ್ಞಾನಂ ನ”; “ಜ್ಞಾನಮಹಂ ನ” ಎಂಬ ಅನ್ವಯ ವ್ಯತಿರೇಕಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಸರಸ್ವತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ

“ಅವಶಿಷ್ಟಃ ಶಿವಃ ಕೇವಲೋಽಹಮ್” ಎಂಬುದು ಸಿದ್ಧಾಂತ. ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿವರಣೆಯಿದೆ.

ಇದನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸುವವರಿಗೂ ಸಪ್ರಮಾಣದ ಪಾಂಡಿತ್ಯವಿರಬೇಕು. ಅಂತೆಯೇ ಕನ್ನಡದ ಜಾಯಮಾನವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು. ಮಾನ್ಯಶ್ರೀ ಪ್ರೊ|| ಎಂ.ಎ. ಹೆಗಡೆ ಅವರು ಉಭಯ ವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ತಮವಾದ ವೈದುಷ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದವರು. ಇವರು ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತಬಿಂದುವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿದ್ವಾಂಸರೊಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆಂಬುದು ಹೆಮ್ಮೆಪಡಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿ. ಅದ್ವೈತವೇದಾಂತದ ಬಾಹ್ಯಾಂತರಗಳನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬಯಸತಕ್ಕವರಿಗೆ ಈ ಭಾಷಾಂತರವು ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಪ್ರೊ|| ಎಂ.ಎ. ಹೆಗಡೆ ಅವರನ್ನು ನಾನು ಹೃದಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಂತಹ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಓದತಕ್ಕ ಕನ್ನಡಿಗರು ವಿರಳವಾಗಿರುವಾಗ ಬಹು ಶ್ರಮವನ್ನು ವಹಿಸಿ ಇದನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿರುವುದು ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾದ ವಿಷಯವೇ ಸರಿ. ಅಲ್ಲದೇ ಇಂತಹ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಜನೋಪಕಾರ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದಲೇ ಮುದ್ರಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಉದಯ ಪ್ರಕಾಶನದ ಮಾಲೀಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮ.ಸು. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರ ಧೈರ್ಯ ಔದಾರ್ಯಗಳು ಸ್ತುತ್ಯವಾದವುಗಳೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸಿದ ಮಾನ್ಯ ಪ್ರೊ|| ಎಂ.ಎ. ಹೆಗಡೆಯವರ ಲೇಖನಿಗೆ ಜಯವಾಗಲಿ.

ಭದ್ರಂ ಶಿವಂ ಮಂಗಲಮ್ |

ಬೆಂಗಳೂರು
೦೧.೦೩.೨೦೧೦

ವಿದ್ವಾನ್ ಎನ್. ರಂಗನಾಥ ಶರ್ಮಾ
ಮಹಾಮಹೋಪಾಧ್ಯಾಯ

ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಭಗವತ್ಪಾದರ ದಶಶ್ಲೋಕಿಗೆ “ಸಿದ್ಧಾಂತಬಿಂದು” ಎಂಬ ಭಾಷ್ಯವನ್ನೇ ರಚಿಸಿದವರು ಶ್ರೀಮಧುಸೂದನ ಸರಸ್ವತಿಗಳು. ಇಷ್ಟರಿಂದಲೇ ಈ ಭಾಷ್ಯವು ಎಷ್ಟು ಪ್ರೌಢವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಊಹಿಸಬಹುದು. ಒಂದೊಂದು ಶಬ್ದವನ್ನು ಅನ್ವಯ ವ್ಯತಿರೇಕಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ ತಮ್ಮ ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಘನತೆ ಎಂತಹದೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮರೆಸಿದ್ದಾರೆ. “ಅಹಂ ಜ್ಞಾನಂ ನ”; “ಜ್ಞಾನಮಹಂ ನ” ಎಂಬ ಅನ್ವಯ ವ್ಯತಿರೇಕಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಸರಸ್ವತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ “ಅವಶಿಷ್ಟಃ ಶಿವಃ ಕೇವಲೋಽಹಮ್” ಎಂಬುದು ಸಿದ್ಧಾಂತ. ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿವರಣೆಯಿದೆ.

ಇದನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸುವವರಿಗೂ ಸಪ್ರವಾಣದ ಪಾಂಡಿತ್ಯವಿರಬೇಕು. ಅಂತೆಯೇ ಕನ್ನಡದ ಜಾಯಮಾನವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು. ಮಾನ್ಯಶ್ರೀ ಪ್ರೊ|| ಎಂ.ಎ. ಹೆಗಡೆ ಅವರು ಉಭಯ ವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ತಮವಾದ ವೈದುಷ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದವರು. ಇವರು ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತಬಿಂದುವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿದ್ವಾಂಸರೊಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆಂಬುದು ಹೆಮ್ಮೆಪಡಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿ. ಅದ್ವೈತವೇದಾಂತದ ಬಾಹ್ಯಾಂತರಗಳನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬಯಸತಕ್ಕವರಿಗೆ ಈ ಭಾಷಾಂತರವು ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಪ್ರೊ|| ಎಂ.ಎ. ಹೆಗಡೆ ಅವರನ್ನು ನಾನು ಹೃದಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಂತಹ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಓದತಕ್ಕ ಕನ್ನಡಿಗರು ವಿರಳವಾಗಿರುವಾಗ ಬಹು ಶ್ರಮವನ್ನು ವಹಿಸಿ ಇದನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿರುವುದು ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾದ ವಿಷಯವೇ ಸರಿ.

ಬಿದ್ವಾನ್ ಎನ್. ರಂಗನಾಥ ಶರ್ಮಾ
ಮಹಾಮಹೋಪಾಧ್ಯಾಯ

ಬೆಲೆ : 150/-

ಉದಯ ಪ್ರಕಾಶನ

೯೮೪, ೧೧ನೇ 'ಎ' ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ, ೩ನೇ ವಿಭಾಗ
ರಾಜಾಜಿನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೧೦
ದೂರವಾಣಿ : ೦೮೦-೨೩೩೮೯೪೩